

Davacı ... vekili Av. ... tarafından; 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin 6/aa fıkrasında yer alan "yetkili olmadığı halde hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak veya yayın yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya silmek" fiilini işlediğinden bahisle "meslekten çıkarma cezası" ile tecziyesine ilişkin, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu'nun 14/01/2020 tarih ve 2020/28 karar sayılı işleminin iptali istemiyle EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ aleyhine açılan davada, işbu davada uygulanacak kanun hükmü Anayasa'ya aykırı görüldüğünden işin gereği görüldü.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 11. maddesinin ikinci fıkrasında, kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı belirtilmiş; 152. maddesinde de, "Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır. Mahkeme, Anayasaya aykırılık iddiasını ciddi görmezse bu iddia, temyiz merciince esas hükümle birlikte karara bağlanır. Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere beş ay içinde kararını verir ve açıklar. Bu süre içinde karar verilmezse mahkeme davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkeme buna uymak zorundadır. Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 152. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkemenin itiraz yoluyla bir kanun hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için, iptali istenen hükmün davada uygulanacak nitelikte bir kural olması gerekir. Davacının, kamu görevinden çıkarılmasına neden olan işlemin dayanağı olan 7068 sayılı Kanun'un 8. maddesinin 6/aa fıkrasında yer alan "yetkili olmadığı halde hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak veya yayın yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya silmek" hükmündeki "sorgulama yapmak" ibaresinin iptali istenen işlemin dayanağı ve bakılmakta olan davada temel kural niteliğinde olduğu açıktır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Mardin İli, Artuklu İlçe Emniyet Müdürlüğü'nde polis memuru olarak görev yapan davacı tarafından, ... kimlik numarasının Pol-Net Bilgi Sistemi üzerinden sorguladığının tespit edilmesi üzerine 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin 6/-(aa) fıkrasında yer alan "yetkili olmadığı halde hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak veya yayın yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya silmek" fiilini işlediğinden bahisle "meslekten çıkarma cezası" ile tecziyesine ilişkin, Emniyet Genel Müdürlüğü Yüksek Disiplin Kurulu'nun 14/01/2020 tarih ve 2020/28 karar sayılı işlemin iptali ile yoksun kaldığı özlük haklarının ödenmesine karar verilmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin; toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı,

başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devleti olduğu belirtilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Kanun koyucu, kamu düzeninin korunması amacıyla ceza hukuku alanında düzenleme yaparken hangi eylemlerin suç sayılacağı ve suç sayılan bu eylemlerin hangi tür ve ölçüde cezai yaptırıma bağlanacağı konusunda anayasal sınırlar içinde takdir yetkisine sahiptir. Bu yetki, disiplin cezaları bakımından da geçerlidir.

Ancak Kanun koyucu, düzenlemeler yaparken hukuk devleti ilkesinin bir gereği olan ölçülülük ilkesiyle bağlıdır. Bu ilke ise "elverişlilik", "gereklilik" ve "orantılılık" olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. "Elverişlilik", başvuru önlemin ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmek için elverişli olmasını, "gereklilik" başvuru önlemin ulaşılmak istenen amaç bakımından zorunlu olmasını, başka deyişle aynı amaca daha hafif bir sınırlama ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını "orantılılık" ise başvuru önlem ve ulaşılmak istenen amaç arasında olması gereken ölçüyü ifade etmektedir. Bir kurala uyulmaması nedeniyle kanun koyucu tarafından öngörülen yaptırım ile ulaşılmak istenen amaç arasında da "ölçülülük ilkesi" gereğince makul bir dengenin bulunması zorunludur.

Kamu hizmetinin teşkil edilebilmesi için istihdam edilen görevlilere verilen disiplin cezaları ile hizmetin sorunsuz, devamlı işlerliği ve kişilerin kamu görevlisi olmaları hasebiyle ellerinde bulundurdukları yetkileri başka amaçlarla kullanmalarının veya suistimal etmelerinin önüne geçilmesinin amaç edildiği, görevlinin mevzuat ile izin verilmeyen birtakım fillerde bulunmasının engellenmeye çalışıldığı görülmektedir. Dolayısıyla disiplin hukukunun amacı, kamu hizmetinin sürekliliği ve işlerliği bakımından önem arz eden değerleri korumak ve kamu görevlilerinin yetkilerini mevzuata aykırı bir şekilde hizmet kullanıcıları aleyhine genişletmelerine engel olmaktır. Fakat devlet, kendi takdirinde olan disiplin cezası tayin yetkisini kullanırken ölçülülük gibi hukuk devletinin gereği olan Anayasal ilkelerle bağlı kalmalı bu kapsamda suç ve ceza arasındaki adil dengenin korunmasını dikkate almalı ve ilgiliye işlediği suçun ağırlığı ile orantılı yaptırım uygulamalıdır.

Bu kapsamda, itiraz konusu madde hükmündeki; yetkisiz olarak, kişiler hakkında sistem üzerinden sorgulama yapılması eylemine karşılık olarak takdir edilen meslekten çıkarma disiplin cezasının, başka deyişle birtakım kişisel verilerin sadece görüntülenmiş olmasının dahi kişilerin kamu görevinden çıkarılmasına sebebiyet vermesinin, eylemin disiplin cezası gerektirdiğine şüphe bulunmamakla birlikte, bu şekilde elde edilen verilerin herhangi şekilde yayılması, ilan edilmesi gibi fiillerle aynı ağırlıkta görülmesinin ve bu eylemi gerçekleştirenlerin, mesleğinden çıkarılma dışında başka yolla disipline edilemeyeceği anlamına gelecek şekilde cezalandırılmasının, Anayasal ölçülülük ilkesine aykırı olduğu, disiplin suçu olarak görülen fiil ile karşılığı olarak belirlenen disiplin cezası arasında bulunması gereken adil dengenin bulunmadığı kanaatine varılarak 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin 6/aa fıkrasında yer alan "yetkili olmadığı halde hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak veya yayın yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya

Esas Sayısı : 2020/77

Karar sayısı : 2021/93

silmek” hükmünde geçen “sorgulama yapmak” ibaresinin Anayasa’nın 2. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmış olup; bu yüzden anılan Kanun hükmünün iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle; Anayasa’nın 152. maddesi uyarınca bakılmakta olan davada uygulanacak kural olan, 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun’un 8. maddesinin 6/aa fıkrasında yer alan “yetkili olmadığı halde hukuka aykırı olarak elektronik ortamda veya bilgisayar loglarında kişisel verilerle ilgili sorgulama yapmak, bu şekilde elde edilen bilgileri paylaşmak veya yayın yoluyla duyurmak, log kayıtlarını değiştirmek veya silmek” hükmünde geçen “sorgulama yapmak” ibaresinin Anayasa’nın 2. maddesine aykırı olduğu kanaatiyle, anılan Kanun hükmünün iptali talebiyle Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, Anayasa Mahkemesinin konu hakkında vereceği karara kadar işbu dava hakkında verilecek hükmün geri bırakılmasına (ertelenmesine), beş ay içinde Anayasa Mahkemesince bir karar verilmezse davanın yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırılmasına, işbu kararın birer örneğinin taraflara tebliğine, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usûlleri Hakkında Kanun’un 40. maddesi uyarınca işbu kararın aslı ile birlikte, işbu karara ilişkin görüşme tutanağının, dava dilekçesinin ve dosya içindeki diğer tüm evrakların onaylı örneklerinin dizi listesine bağlanarak Anayasa Mahkemesine gönderilmesine, 14/09/2020 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.”